

Załącznik
do Uchwały Nr XXX/195/17
Rady Gminy Dobra
Z dnia 22 luty 2017 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W
RODZINIE
NA LATA 2017-2020
W GMINIE DOBRA**

DOBRA 201

Zawartość

WSTĘP.....	3
I. PRZEMOC W RODZINIE – CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA	4
II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE DOBRA.....	7
III. ADRESACI PROGRAMU	13
IV. CELE PROGRAMU	13
V. Analiza SWOT	14
VI. PODMIOTY FUNKCJONUJĄCE NA TERENIE GMINNY DOBRA ŚWIADCZĄCE POMOC W PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE....	16
VII. WSPÓŁPRACA.....	18
VIII. PODSTAWA PRAWNA.....	19
IX. HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ PROGRAMU.....	19
X. MONITOROWANIE.....	21
XI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	22
SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW	23

WSTĘP

Rodzina - ognisko domowe, postrzegana jest nie tylko jako komórka społeczeństwa, ale przede wszystkim środowisko miłości, opieki, bezinteresownego wsparcia i wzajemnego szacunku. To rodzina daje człowiekowi poczucie bezpieczeństwa i bezgranicznego zaufania, a uczucia i relacje panujące w domu rodzinnym mają nieodzowny wpływ na funkcjonowanie każdego z nas w przyszłości. Ciepło ogniska rodzinnego – sacrum każdego człowieka, winno kojarzyć się z radością, beztroską, nieodpartą chęcią powrotu do domu, bez względu na miejsce, w którym aktualnie się znajdujemy. Niestety nie zawsze jest tak, że dom rodzinny funkcjonuje zgodnie z wzorcowymi kanonami rodziny.

Zjawisko przemocy w rodzinie jest, obok problemów alkoholowych, jednym z poważnych zaburzeń życia społecznego. Niesie ze sobą dotkliwe konsekwencje dla osób pozostających w jego zasięgu – ofiar, sprawców, a także świadków. Skutki te dotyczą różnych aspektów życia (sfery emocjonalnej, fizycznej, społecznej, intelektualnej, seksualnej, prawnej) i mogą rzutować na dalsze funkcjonowanie tych osób.

Każde zachowanie agresywne w stosunkach międzyludzkich powinno budzić nasz sprzeciw i chęć zatrzymania go. Tym bardziej takie reakcje powinna powodować przemoc, która ma miejsce w rodzinie, w domu, gdzie każdy człowiek powinien czuć się bezpiecznie i otrzymywać wsparcie, zrozumienie i bliskość. Przemoc zaburza wyobrażenie o spokojnym, bezpiecznym schronieniu, jakim powinien być dom.

Przemoc w rodzinie ma swój szczególny wymiar, ponieważ to rodzina powinna swym członkom gwarantować bezpieczny i harmonijny rozwój, kształtujący osobowość człowieka, jego system norm i wartości. Tradycje, zwyczaje rodzinne mają wpływ nie tylko na model życia rodzinnego, ale przenoszą się na relacje i funkcjonowanie człowieka w innych płaszczyznach życia społecznego. Rodzina jest najważniejszym środowiskiem życia człowieka.

I. PRZEMOC W RODZINIE – CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA

Świadomość czym jest przemoc, jakie są jej skutki oraz jak przeciwdziałać przemocy jest niezbędną wiedzą każdego człowieka. Każdy powinien wiedzieć, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej. Jednak wciąż jeszcze wiele osób żyje w związkach pełnych przemocy, cierpiąc i nie czyniąc nic z lęku, obaw i niewiedzy.

Przemocą w rodzinie określone jest każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę siły działanie, przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolność, powodujące cierpienie i szkody. Charakteryzuje się ona tym, iż:

1. Jest intencjonalna – przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary;

2. Siły są nierównomierne – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy;

3. Narusza prawa i dobra osobiste – sprawca wykorzystuje przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.);

4. Powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Przemoc w rodzinie może przybierać następujące formy:

- **Przemoc fizyczna** – popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięścią, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielenie koniecznej pomocy, itp.

- **Przemoc psychiczna** – wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa,

ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.

- **Przemoc seksualna** – wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, itp.

- **Przemoc ekonomiczna** – odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.

- **Zaniedbanie** – to ciągłe niezaspokojenie podstawowych potrzeb fizycznych i ekonomicznych.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (*tj.; Dz. U. 2015 poz. 1390.*) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie, lub zaniechanie naruszające prawa, lub dobra osobiste członków rodziny w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Cechą charakterystyczną zjawiska przemocy w rodzinie jest tendencja do powtarzania się pewnych prawidłowości nazywanych cyklami przemocy. W cyklach przemocy obserwuje się następujące po sobie fazy:

1. **Faza narastającego napięcia** – jest to początek cyklu, charakteryzuje się on wzrostem napięcia i natężeniem zachowań, w których sprawca okazuje zniecierpliwienie, rozdrażnienie, narastają sytuacje konfliktowe;

2. **Faza ostrej przemocy (wybuchu)**- sprawca eskaluje przemoc, dochodzi do wybuchu gniewu, ostrego wyładowania agresji w stosunku do osoby krzywdzonej;

3. **Faza miodowego miesiąca**- jest to faza, w której sprawca, po wybuchu agresji obiecuje poprawę, deklaruje zmianę zachowań, przeprasza osobę, która wierzy, że zmiana zachowania jest prawdą. Wraz z upływem czasu faza miodowego miesiąca ulega skróceniu lub zanika, a akty ostrej przemocy stają się coraz częstsze.

Wpływ przemocy na prawidłowe funkcjonowanie rodziny

W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc w rodzinie jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym jak i poważne, długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym, jako konsekwencje przemocy doświadczanej w dzieciństwie. U osób poddawanych długotrwałej przemocy występują poważne problemy fizyczne i emocjonalne. Do najczęstszych objawów będących skutkami przemocy należą:

- poważne obrażenia ciała;
- wzrost częstości chorób somatycznych związanych ze stresem (ból głowy, żołądka, w krzyżu lub w stawach oraz inne dolegliwości);
- przygnębienie, smutek, obojętność;
- popadanie w depresję;
- niepokój;
- niekontrolowane wybuchy płaczu, śmiechu czy agresji;
- zmienność nastrojów, decyzji, niepewność;
- stany lękowe, w tym lęk przed bliskością;
- nieufność;
- niska samoocena;
- kłopoty z zasypianiem;
- koszmary nocne;
- kłopoty z koncentracją;
- zwiększone spożycie środków psychoaktywnych;
- zaprzeczanie;
- obwinianie się;
- bezradność;
- adaptacja do przemocy;

Na szczególnie poważne konsekwencje zachowań przemocowych narażone są dzieci. Często są one bezpośrednimi ofiarami lub i/ świadkami przemocy w rodzinie. Obok zagrożeń cielesnych przemoc domowa powoduje, że dziecko żyje w poczuciu ciągłego strachu i zagrożenia, pozbawione miłości, zaufania i bezpieczeństwa. Niezaspokajanie ich podstawowych potrzeb wpływa negatywnie na dalszy rozwój dziecka i przyczynia

się do powstania wielu chorób psychosomatycznych. Dzieci, które mają trudną sytuację rodzinną, unikają rozmów na tematy związane z domem. Widzą, że to co się dzieje w ich rodzinie, nie jest powszechne – zaczynają więc odczuwać wstyd, a w konsekwencji wycofują się z kontaktów z rówieśnikami i utrzymują w tajemnicy „sprawy domowe”. Zaprzeczają istnieniu problemów, a także zdarza się, że przedstawiają nieprawdziwy, niemal idealny obraz rodziny i rodziców. Zwykle nie ujawniają, że rodzic krzywdzi bliskich. Nie mniej jednak często krzywdzone dziecko wysyła sygnały otoczeniu, że coś złego dzieje się w jego rodzinie, licząc na reakcje i pomoc ze strony innych osób.

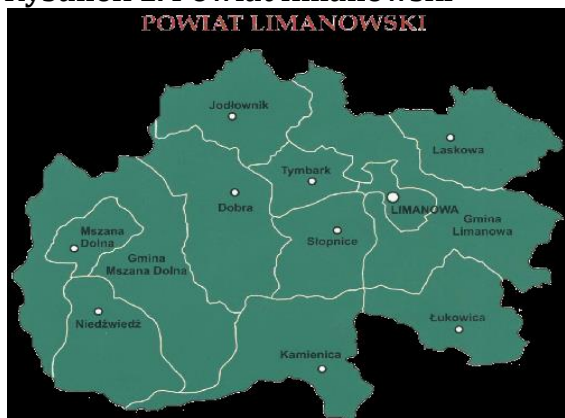
Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym programie.

II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE DOBRA

Ogólna charakterystyka Gminy Dobra

Dobra jest to gmina wiejska położona w województwie małopolskim, w powiecie limanowskim. W latach 1975-1998 gmina położona była w województwie nowosądeckim. Siedziba władz gminy to Dobra. Gmina położona jest w górzystych terenach centralnej partii Beskidu Wyspowego, ze szczytami: Mogielica (1171 m), Łopień (963 m), Ćwilin (1071 m), Śnieżnica (1007 m). Graniczy od zachodu z Gminą Wiśniowa w powiecie myślenickim, od północy z gminą Jodłownik, od wschodu z gminą Tymbark i Słopnice, od południa z Gminą Kamienica, a od zachodu z Gminą Mszana Dolna.

Rysunek 1. Powiat limanowski

Zródło: www.powiat.limanowa.pl.

Gmina swoim zasięgiem obejmuje 11 sołectw. Są to: Dobra, Chyszówki, Gruszowiec, Jurków, Porąbka, Pólrzeczeki, Przenosza, Skrzydlna, Stróża, Wilczyce i Wola Skrzydlańska. Gmina swoją powierzchnią obejmuje 10 905 ha (109 km²), z czego nieco ponad połowę stanowią lasy (5169 ha), a użytki rolne 4974 ha. Gmina Dobra posiada również korzystne położenie komunikacyjne, co stwarza duże możliwości rozwoju ruchu turystycznego. Przez teren Gminy Dobra przebiegają Droga krajowa nr 28 Zator - Medyka; Drogi Powiatowe: Mszana Dolna - Jurków - Podłopień, Skrzydlna- Wilkowisko, Skrzydlna - Wierzbanowa, Dobra - Raciechowice oraz liczne drogi gminne. Odległości do większych miast wynoszą: ok. 80 km do Krakowa i Zakopanego oraz 40 km do Nowego Sącza.

Tabela 1. Najczęstsze przesłanki udzielania pomocy osobom i rodzinom przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrej w latach 2014 -2016.

Najczęstsze powody przyznania pomocy	2014	2015	2016	Razem:
Alkoholizm	18	18	16	52
Bezrobocie	157	156	143	456
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	45	44	41	130
Długotrwała lub ciężka choroba	263	272	288	823
Niepełnosprawność	183	164	165	512
Przemoc w rodzinie	18	14	10	42
Ubóstwo	286	313	319	918
Wielodzietność	105	132	127	364

Dane: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrej

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie Gminy Dobra, w związku z występowaniem tzw. przemocy ukrytej, która nie wychodzi poza rodzinę i nie jest ujęta w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

Poniżej zostały przedstawione dane statystyczne, które pomogą przybliżyć problem przemocy w rodzinie na terenie Gminy Dobra.

Tabela 2. Liczba interwencji domowych, w tym z powodu przemocy w rodzinie za lata 2014 - 2016.

Rok	2014	2015	2016
Liczba interwencji domowych	63	47	45
W tym z powodu przemocy w rodzinie	32	17	15

Dane: Komisariat Policji w Tymbarku

Tabela 3. Liczba sprawców przemocy w rodzinie, w tym pod wpływem alkoholu w latach 2014 - 2016.

Rok	2014	2015	2016
Liczba sprawców przemocy w rodzinie	32	17	15
W tym pod wpływem alkoholu	32	17	15

Dane: Komisariat Policji w Tymbarku

Tabela 4. Problem uzależnienia od alkoholu na terenie Gminy Dobra w latach 2014 -2016.

Rok	2014	2015	2016
Liczba wniosków dotyczących nadużywania alkoholu, skierowanych do GKRPA	13	10	12
Liczba osób skierowanych do biegłego sądowego w celu wydania opinii	1	1	3
Liczba wniosków o leczenie odwykowe, skierowanych do sądu	0	0	1

Dane: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Tabela 5. Działania Służby Zdrowia w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Dobra w latach 2014 -2016.

Rok	2014	2015	2016
Liczba osób którym udzielono informacji o możliwości uzyskania pomocy w sytuacji przemocy w rodzinie z terenu Gminy Dobra	0	0	0
Liczba wydanych zaświadczeń lekarskich o stwierdzonych przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z przemocą w rodzinie	0	1	0

Dane: Służba Zdrowia z terenu Gminy Dobra

Tabela 6. Działania Oświaty w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Dobra w latach 2014 -2016.

Rok	2014	2015	2016
Liczba założonych Niebieskich Kart	0	0	0
Liczba dzieci którym udzielono wsparcia pedagogicznego w związku z wystąpieniem przemocy w rodzinie	5	3	4

Dane: ZSO w Dobrej, ZPO Skrzydlina, ZPO Jurków, SP Wilczyce, SP Chyszówki, SP Pótrzeczki

Tabela 7. Liczba sporządzonych Niebieskich Kart dotycząca Gminy Dobra w latach 2014-2016.

jednostka/ okres czasu	Policja	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Służba Zdrowia	Oświata	Razem
2014	45	6	1	0	52
2015	14	0	0	0	14
2016	23	2	0	0	25

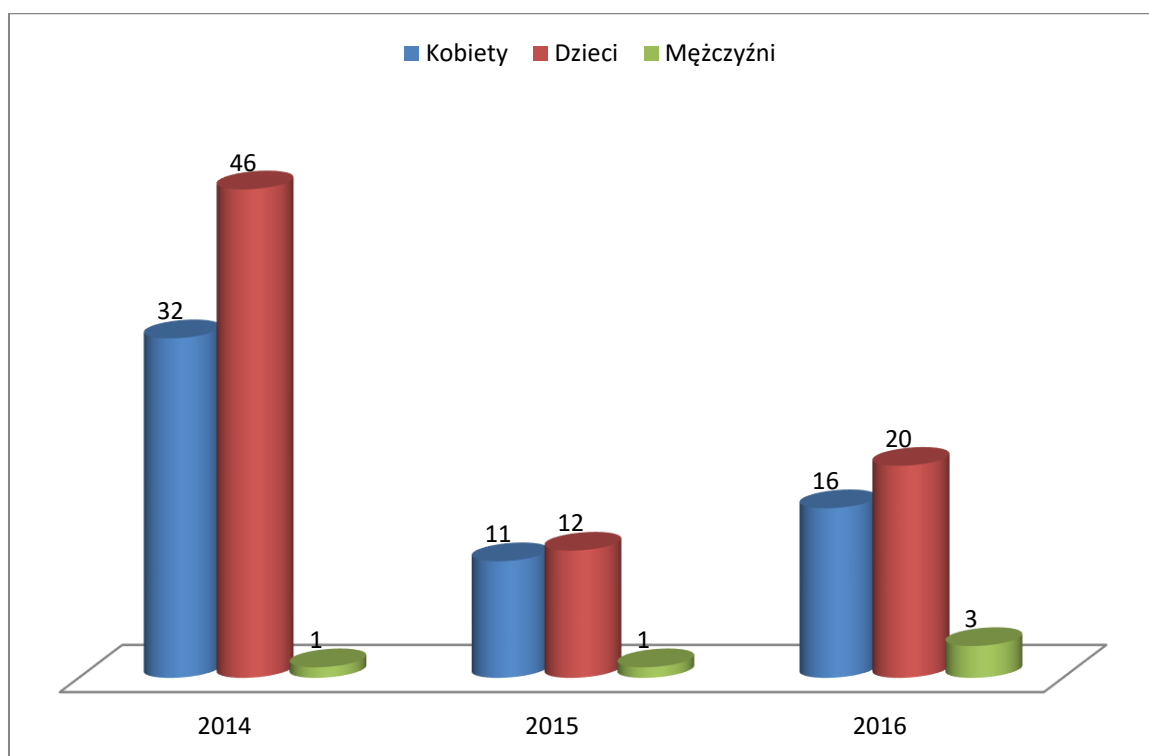
Dane: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrej

Tabela 8. Liczba rodzin w których została zakończona procedura „Niebieska Karta” na terenie Gminy Dobra w latach 2014 -2016.

ROK	2014	2015	2016
Liczba rodzin w których została zakończona procedura „Niebieska Karta”	21	15	26

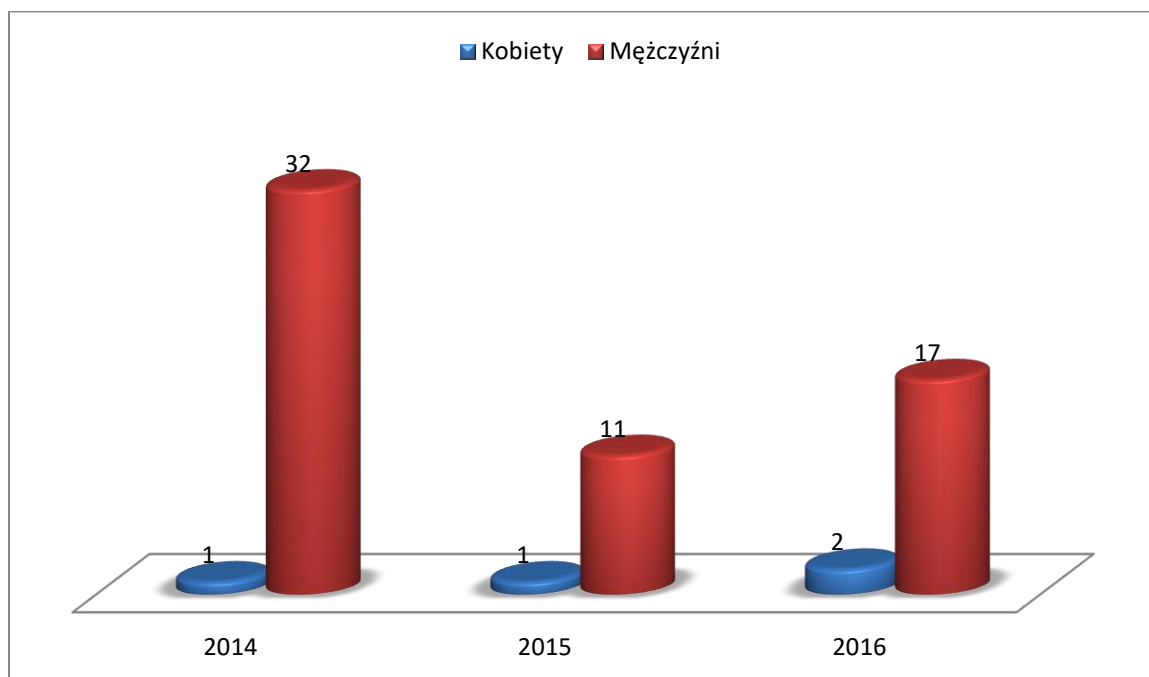
Dane: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrej

Wykres 1. Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą na terenie Gminy Dobra w latach 2014 - 2016.

Dane: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrej

Wykres 2. Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie na terenie Gminy Dobra w latach 2014 – 2016.

Dane: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrej

Analizując powyższe dane dotyczące terenu Gminy Dobra w latach 2014-2016 można zauważyć, iż:

1. Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy osobom i rodzinom było: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie i niepełnosprawność.
2. Liczba interwencji domowych z powodu przemocy spada.
3. Problem przemocy w rodzinie wiąże się nieodzownie z nadużywaniem alkoholu.
4. Podczas interwencji policji każdy ze sprawców przemocy było pod jego wpływem.
5. Liczba wniosków wpływających do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2014 – 2016 utrzymuje się na podobnym poziomie tj. jest to od 10 do 13 wniosków na rok.
6. Działania służby zdrowia na terenie Gminy w latach 2014-2016 sprowadzają się do wydania jednego zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z przemocą w rodzinie.
7. Dzieci uczęszczające do szkół na terenie Gminy Dobra, które zmagają się z problemem przemocy w rodzinie mogą liczyć na wsparcie pedagogiczne.

8. Jednostką, która najczęściej sporządza „Niebieskie Karty” jest policja, w roku 2014 - 45 kart, 2015 - 14 kart, a w 2016 – 23 karty.
9. Poza policją, także pracownicy socjalni oraz służba zdrowia wypełniła formularz „Niebieskiej Karty A”.
10. Łącznie jednostki razem sporządziły w roku 2014 –52 karty, 2015 – 14 kart, a w 2016 – 25 kart.
11. Łącznie w omawianych latach zostały zakończone 62 procedury „ Niebieskiej Karty”.
12. W znacznym stopniu ofiarami przemocy są kobiety i dzieci. Natomiast mężczyźni najczęściej podejrzani są o stosowanie przemocy w rodzinie.

III. ADRESACI PROGRAMU

Program przeznaczony jest dla mieszkańców Gminy Dobra i głównie skierowany jest do:

1. Ofiar przemocy w rodzinie:

- dzieci;
- współmałżonkowie lub partnerzy w związkach nieformalnych;
- osoby starsze;
- osoby niepełnosprawne;

2. Sprawców przemocy w rodzinie.

3. Przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

4. Społeczności lokalnej.

IV. CELE PROGRAMU

Celem Programu jest:

Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz skutków stosowania przemocy na terenie Gminy Dobra.

Cele szczegółowe to:

1. Skuteczne i efektywne zwalczanie przemocy w rodzinie.
2. Zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i skutecznej pomocy.

3. Zapewnienie interdyscyplinarnych szkoleń dla służb zajmujących się problemem przemocy.
4. Zmiana postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno – edukacyjne.

Cele będą realizowane poprzez następujące zadania:

1. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy.
2. Diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Dobra.
3. Przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy.
4. Udzielanie kompleksowej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
5. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie oraz kierowanie ich do odpowiednich specjalistów.
6. Kompleksową pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy.
7. Monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, a w szczególności uruchamianie współpracy między różnymi instytucjami pomocowymi.
8. Zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”.
9. Analiza wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku leczenia odwykowego składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pod kątem związku między nadużywaniem alkoholu, a stosowaniem przemocy.
10. Występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 § 2 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
11. Podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie.
12. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy.

V. Analiza SWOT

Opracowana diagnoza umożliwiła sporządzenie analizy SWOT, która określiła atuty i mankamenty analizowanego problemu, bariery i utrudnienia w przeciwdziałaniu przemocy. Analiza SWOT wyznaczyła także szanse, które odpowiednio wykorzystane staną się impulsem do rozwoju i osłabią czynniki zewnętrzne negatywne oraz

zagrożenia, czyli wszystko to co stwarza bariery i przeszkody w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Tabela 9. Analiza SWOT

SŁABE STRONY	MOCNE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak miejsc na terenie gminy, gdzie można umieścić ofiarę i co się z tym wiąże, konieczność ponoszenia kosztów dowozu do ośrodka wsparcia. 2. Brak warunków do wykonania egzekucji eksmisji wobec sprawców przemocy. 3. Zjawisko silnie zakorzenione w obyczajowości, utrwalone i podtrzymywane przez stereotypy. 4. Niedostateczna liczba godzin w ramach pomocy psychologicznej dla ofiar przemocy w tym dzieci. 5. Brak lokali socjalnych na interwencyjne umieszczenie rodziny. 6. Nie wszczynanie procedury Niebieskiej Karty ze strony oświaty i służby zdrowia. 7. Brak środka przymusu do udziału sprawców w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych (brak zapisów w wyrokach sądowych). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gotowość i umiejętność współpracy instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy. 2. Działalność informacyjna instytucji współpracujących w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 3. Zwiększona liczba szkoleń interdyscyplinarnych dla służb pierwszego kontaktu. 4. Wykwalifikowana kadra. 5. Odpowiedzialność i zaangażowanie kadry. 6. Rosnące wzajemne zaufanie do osób i instytucji. 7. Istniejące zaplecze instytucjonalne m.in.: Dzienny Dom Senior-Wigor, OPS, GKRPA, policja, prokuratura, sąd i kuratorzy sądowi, 8. Większa świadomość społeczeństwa dotycząca przemocy w rodzinie. 9. Kompleksowa pomoc rodzinom dotkniętym przemocą. 10. Zjawisko nagłaśniane przez media. 11. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie w Gminie Dobra. 12. Znajomość środowiska.
ZAGROŻENIA	SZANSE
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększający wskaźnik zaufania do instytucji udzielającej pomocy osobom pokrzywdzonym.

<ol style="list-style-type: none"> 2. Brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy (nadal izolacja ofiary zamiast sprawcy). 3. Poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc. 4. Funkcjonujące w społeczeństwie mity, przekonania i stereotypy na temat przemocy w rodzinie. 5. Występowanie sprzeczności pomiędzy istniejącymi przepisami prawa, a możliwością ich wykonania w praktyce przez organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości. 6. Brak systematycznej superwizji „pomagaczy”, co może prowadzić do wypalenia zawodowego lub/i udzielania „nieefektywnej” pomocy. 	<ol style="list-style-type: none"> 2. Szkolenia dla kadr pomocy społecznej, wymiaru sprawiedliwości, policji, ochrony zdrowia, placówek oświatowych z zakresu przeciwdziałania i reagowania na zjawisko. 3. Zmiany prawne umożliwiające skuteczne formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą domową.
--	---

VI. PODMIOTY FUNKCJONUJĄCE NA TERENIE GMINNY DOBRA ŚWIADCZĄCE POMOC W PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
  2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie-
Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Dobra został powołany dnia 25 lutego 2011 r. zarządzeniem Wójta Gminy Dobra Nr 0050.1.6.1.2011. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Dobrej wchodzi:
- Przedstawiciel Komisariatu Policji Tymbark-Zawadka,
  - Przedstawiciel Centrum Medycznego w Dobrej: Pielęgniarka,
  - Przedstawiciel Zespołu Placówek Oświatowych w Skrzydłnej: Pedagog,
  - Przedstawiciel Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Dobrej: Pedagog,
  - Przedstawiciel Zespołu Placówek Oświatowych w Jurkowie: Pedagog,

- Przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobrej,

- Przedstawiciel Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrej: 2 Pracowników Socjalnych,

Tryb i sposób funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego określa uchwała Nr V/36/2011 z dnia 2011 r. w sprawie: trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Natomiast cele, zadania funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego określa regulamin Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego określa również art. 9b ust. 1 i 2. Przed wszystkim zespół realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz programie ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Ponadto zadaniem zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w jego skład oraz innych specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- diagnozowanie przemocy w rodzinie;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Spotkania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego odbywają się co 3 miesiące lub w razie potrzeby częściej.

3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

4. Gminny Punkt Konsultacyjny.

5. Placówki Opieki Zdrowotnej – na terenie Gminy Dobra funkcjonują 3 Zakłady Opieki Zdrowotnej:

- Centrum Medyczne w Dobrej - Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Dobrej;

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Skrzydlnej;

- Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej Filia w Jurkowie.

W ramach procedury Niebieskie Karty przedstawiciel ochrony zdrowia każdorazowo udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia oraz o uprawnieniu do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie.

6. Placówki Oświatowe:

- Zespół Szkół Ogólnokształcących w Dobrej;
- Zespół Placówek Oświatowych w Jurkowie;
- Szkoła Filialna w Pórzeczkach;
- Zespół Placówek Oświatowych w Skrzydlnej;
- Szkoła Podstawowa w Chyszówkach;
- Szkoła Podstawowa w Wilczycach;
- Szkoła Podstawowa w Stróży;
- Gminne Przedszkole nr 1 w Dobrej.

VII. WSPÓŁPRACA

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej.
2. Sąd Rejonowy w Limanowej.
3. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „PROMEDIKUM” w Limanowej.
4. Komisariat Policji w Tymbarku.
5. Kuratorzy.
6. Dyrektorzy i nauczyciele pracujący w placówkach oświaty.
7. Lekarze i pielęgniarki.
8. Pracownicy socjalni.
9. Sądecki Ośrodek Interwencji Kryzysowej Nowy Sącz.
10. Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VIII. PODSTAWA PRAWNA

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r. poz. 1390).
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016r. poz. 930 ze zm.).
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 poz. 487 ze zm).
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020.
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych 2014 -2020.

IX. HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ PROGRAMU

Tabela 10. Harmonogram realizacji zadań programu

Lp.	Zadanie:	Termin realizacji:	Koszt i źródło finansowania	Realizator:
1.	Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy.	2017-2020 Na bieżąco	Bez dodatkowych kosztów	Wójt Gminy Dobra, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, GOPS, Policja, GKRPA, Służba Zdrowia, Oświata
2.	Diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Dobra.	2017-2020 Na bieżąco	Bez dodatkowych kosztów	GOPS, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Policja, GKRPA, Służba Zdrowia, Oświata.
3.	Przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy.	2017-2020 Na bieżąco	Bez dodatkowych kosztów	GOPS, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Policja, Służba Zdrowia, Oświata, GKRPA.

4.	Udziałnie kompleksowej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.	2017-2020 Na bieżąco	Bez dodatkowych kosztów	GOPS, Policja, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Służba Zdrowia, Oświata, GKRPA.
5.	Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie oraz kierowani ich do odpowiednich specjalistów.	2017-2020 Na bieżąco	Bez dodatkowych kosztów	GOPS, Policja, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Służba Zdrowia, Oświata, GKRPA.
6.	Kompleksową pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy.	2017-2020 Na bieżąco	Bez dodatkowych kosztów	GOPS, Policja, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Służba Zdrowia, Oświata, GKRPA.
7.	Monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, a w szczególności uruchamianie współpracy między różnymi instytucjami pomocowymi.	2017-2020 Na bieżąco	Bez dodatkowych kosztów	GOPS, Policja, Gminny Zespół Interdyscyplinarny Służba Zdrowia, Oświata, GKRPA.
8.	Zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”.	2017-2020 Na bieżąco	Bez dodatkowych kosztów	GOPS, Policja, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Służba zdrowia, Oświata, GKRPA,
9.	Analiza wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku leczenia odwykowego składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pod kątem związku między nadużywaniem alkoholu, a stosowaniem przemocy.	2017-2020 Na bieżąco	Bez dodatkowych kosztów	GOPS, Policja, Gminny Zespół Interdyscyplinarny Służba zdrowia, Oświata, GKRPA.
10.	Występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia	2017-2020 Na bieżąco	Bez dodatkowych kosztów	GOPS, Policja, Gminny Zespół Interdyscyplinarny,

	czynów określonych w art. 2 § 2 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.			Służba Zdrowia, Oświata, GKRPA.
11.	Podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie.	2017-2020 Na bieżąco	W ramach środków przeznaczonych na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz środków własnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrej	GOPS, GKRPA.
12.	Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy.	2017-2020 Na bieżąco	W ramach środków przeznaczonych na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz środków własnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrej	GOPS, GKRPA, Policja, Oświata, Służba Zdrowia, strony internetowe, tablice ogłoszeń.

X. MONITOROWANIE

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Zobowiązane one są do przedstawienia danych w miesiącu styczniu za rok poprzedni. Na bieżąco będzie także sprawowany nadzór nad realizacją programu i podejmowanie niezbędnych działań zmierzających do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie. Informacje do monitoringu realizacji programu będą pozyskiwane od podmiotów:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrej.
2. Urząd Gminy w Dobrej.

3. Placówki Oświatowe.
4. Policja.
5. Służba Zdrowia.
8. Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
9. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

XI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań zawartym w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, są środki własne Gminy, ponieważ przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jest zadaniem własnym Gminy na podstawie ustawy z dnia 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a także ustawa z 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW

RYSUNKI:

Rysunek 1. Powiat Limanowski ..... s. 7.

TABELE:

Tabela 1. Najczęstsze przesłanki udzielania pomocy osobom i rodzinom przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrej w latach 2014 – 2016 ..... s. 8.

Tabela 2. Liczba interwencji domowych, w tym z powodu przemocy w rodzinie za lata 2014 – 2016 ..... s. 9.

Tabela 3. Liczba sprawców przemocy w rodzinie, w tym pod wpływem alkoholu w latach 2014 – 2016 ..... s. 9.

Tabela 4. Problem uzależnienia od alkoholu na terenie Gminy Dobra w latach 2014 - 2016 ..... s. 9.

Tabela 5. Działania Służby Zdrowia w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Dobra w latach 2014 – 2016 ..... s. 10.

Tabela 6. Działania Oświaty w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Dobra w latach 2014 – 2016 ..... s. 10.

Tabela 7. Liczba sporządzonych Niebieskich Kart dotycząca Gminy Dobra w latach 2014-2016 ..... s. 10.

Tabela 8. Liczba rodzin w których została zakończona procedura „Niebieska Karta” na terenie Gminy Dobra w latach 2014 -2016 ..... s. 11.

Tabela 9. Analiza SWOT ..... s. 15

Tabela 10. Harmonogram realizacji zadań programu ..... s. 19

WYKRESY:

Wykres 1. Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą s. 11

Wykres 2. Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie ..... s. 12